

Dosarul nr. 2ra-68/22
2-19100250-01-2ra-17012022

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Centru – I. Pulbere
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – A. Panov, I. Țurcan, L. Pruteanu

DECIZIE

13 aprilie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

În componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Dumitru Mardari
Victor Burduh
Maria Ghervas

examinând recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Collection CEO”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea cu Răspundere Limitată „Lexcolect Consulting” (actualmente Societatea cu Răspundere Limitată „Collection CEO”) împotriva Liubovi Cuxa, Serviciului Fiscal de Stat, intervenienți accesorii Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”, Iurie Pocatilov, Elena Pocatilov, intervenient principal Denis Pocatilov cu privire la determinarea cotelor-părți ideale, constatarea faptului acceptării succesiunii, recunoașterea dreptului de proprietate și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din data de 14 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Lexcolect Consulting”, s-a menținut hotărârea din data de 17 ianuarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La 08 mai 2019 SRL „Lexcolect Consulting” (actualmente SRL „Collection CEO”), în numele debitorului Anatoli Cuxa, a depus acțiune oblică, concretizată ulterior, împotriva Liubovi Cuxa, Serviciului Fiscal de Stat, intervenienți accesorii IP „Agenția Servicii Publice”, Iurie Pocatilov și Elena Pocatilov, prin care a solicitat:

- determinarea cotelor-părți ideale ale defunctului Valentin Cuxa și Liubovi Cuxa a câte 1/2 cotă-parte din dreptul de proprietate asupra depunerilor bănești din contul nr. xxxxx, deschis pe numele lui Valentin Cuxa, la BC „Banca de Economii” SA;

- constatarea faptului acceptării de către feciorul Anatoli Cuxa a succesiunii deschise după decesul tatălui său Valentin Cuxa, constituită din: 1/3 cotă-parte ideală din dreptul de proprietate asupra bunului imobil situat în mun. Chișinău, str. Xxxxx, apartamentul nr. xxxxx și 1/2 cotă-parte ideală din dreptul de proprietate asupra

depunerilor bănești de pe contul nr. xxxxx deschis pe numele defunctului Valentin Cuxa la BC „Banca de Economii” SA;

- recunoașterea pe numele lui Anatoli Cuxa a dreptului de proprietate în baza succesiunii legale asupra:

- 1/3 cotă-parte ideală din dreptul de proprietate asupra bunului imobil cu numărul cadastral xxxxx, situat în mun. Chișinău, str. Xxxxx, apartamentul nr. xxxxx;

- 1/2 cotă-parte ideală din dreptul de proprietate asupra depunerilor bănești din contul nr. xxxxx deschis pe numele defunctului Valentin Cuxa la BC „Banca de Economii” SA;

- încuviințarea IP „Agenția Servicii Publice” să înregistreze pe numele lui Anatoli Cuxa dreptul de proprietate asupra la 1/3 cotă-parte ideală din bunul imobil cu numărul cadastral xxxxx, situat în mun. Chișinău, str. Xxxxx, apartamentul nr. xxxxx, rămasă după decesul tatălui Valentin Cuxa;

- compensarea tuturor cheltuielile de judecată, care vor fi suportate pe marginea prezentului proces. (f.d.3-8, 67-68)

În motivarea acțiunii oblice societatea reclamantă a invocat că prin hotărârea din data de 01 februarie 2016 a Judecătorei Centru, mun. Chișinău s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Lexcolect Consulting” împotriva lui Anatoli Cuxa privind încasarea datoriei. S-a încasat de la Anatoli Cuxa în beneficiul SRL „Lexcolect Consulting” datoria în sumă de 43 002,71 lei și taxa de stat în mărime de 1 290,08 lei. După devenirea hotărârii Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 01 februarie 2016 definitivă și irevocabilă, prin neatacare, SRL „Lexcolect Consulting” a depus-o la executare. Prin încheierea executorului judecătoresc nr. 003-777/2016 din data de 01 aprilie 2016 s-a intentat procedura de executare privind încasarea de la Anatoli Cuxa în beneficiul SRL „Lexcolect Consulting” a datoriei în sumă de 44 292,79 lei.

În cadrul procedurii de executare s-a constatat că Anatoli Cuxa împreună cu părinții săi Valentin Cuxa și Liubovi Cuxa au participat la privatizarea apartamentului nr. xxxxx din str. xxxxx, mun. Chișinău, în conformitate cu hotărârea din 28 iulie 1994 a Comisiei pentru privatizarea fondului de locuințe pe numele chiriașului principal Valentin Cuxa, fapt confirmat prin răspunsul Direcției Generale Economie, Reforme și Relații Patrimoniale a Consiliului mun. Chișinău nr. 07-11/964 din 16 august 2018.

Potrivit extrasului din Registrul bunurilor imobile în prezent dreptul de proprietate asupra apartamentului nr. xxxxx din str. xxxxx, mun. Chișinău este înregistrat în cote-părți ideale de 1/3 pe numele lui Valentin Cuxa, în baza contractului de vânzare-cumpărare, transmitere-predare a locuinței în proprietate privată din 10 decembrie 1994, de 1/3 pe numele Liubovi Cuxa în baza hotărârii din data de 13 mai 2014 a Judecătorei Centru, mun. Chișinău și de 1/3 pe numele lui Iurie Pocatilov și Elena Pocatilov, în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 3460 din 06 iunie 2019.

Societatea reclamantă a menționat că Valentin Cuxa, tatăl debitorului Anatoli Cuxa, a decedat la 04 ianuarie 2008. La solicitarea executorului judecătoresc notarul Natalia Izdebschi prin răspunsul nr. 40 din 24 august 2018 a comunicat că la 26 noiembrie 2008 la cererea moștenitorilor legali Liubovi Cuxa și Anatoli Cuxa a fost deschisă procedura succesorală nr. 305197/37-2008 după decesul lui Valentin Cuxa, iar în calitate de moștenitori legali de clasa I sunt soția Liubovi Cuxa și fiul Anatoli Cuxa. Avera succesorală constituie 1/3 cotă-parte din apartamentul nr. xxxxx, situat în mun. Chișinău, str. xxxxx, depunerile bănești de pe contul nr. xxxxx deschis pe

numele defunctului la „Banca de Economii” SA și lotul de teren situat în mun. Chișinău, or. Sîngera. Totodată a informat că până în prezent în cadrul dosarului succesoral nu a fost eliberat certificat de moștenitor.

În aceste condiții SRL „Lexcolect Consulting” consideră că debitorul Anatoli Cuxa premeditat refuză să exercite dreptul său de moștenitor legal al averii succesorală rămasă după decesul tatălui său Valentin Cuxa, știind că este urmărit de creditorii săi.

Reclamanta, fiind deținătoare a unei creanțe certe, lichide și exigibile față de debitorul Anatoli Cuxa, s-a considerat în drept, în numele debitorului său și independent de voința acestuia, să inițieze acțiune oblică în vederea determinării cotelor-părți și recunoașterea dreptului de proprietate a lui Anatoli Cuxa asupra averii succesorală rămasă după decesul tatălui său Valentin Cuxa, având în vedere că debitorul, în dauna creditorului, refuză sau omite să înregistreze pe numele său dreptul de proprietate.

Prin încheierea din data de 06 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru în proces a intervenit în calitate de intervenit principal Denis Pocatilov, care de asemenea este creditor al lui Anatoli Cuxa. (f.d. 60, verso)

Prin hotărârea din data de 17 ianuarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată. (f.d. 73,90-94)

Hotărârea instanței de fond a fost contestată cu apel, în termen, atât de către Denis Pocatilov, cât și de SRL „Lexcolect Consulting”. (f.d. 80,81-82)

Prin încheierea din data de 22 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de către Denis Pocatilov, deoarece nu a executat indicațiile instanței de apel și nu a prezentat apelul motivat și dovada achitării taxei de stat. (f.d. 119-123)

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din data 14 septembrie 2021, corectată ulterior prin încheierea din data de 05 octombrie 2021, a respins apelul declarat de către SRL „Lexcolect Consulting”, în numele debitorului Anatoli Cuxa, a menținut hotărârea din data de 17 ianuarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. (f.d. 147,148-162)

Instanțele de judecată în temeiul art. 1440, art. 1516 din Codul civil (în vigoare la data deschiderii moștenirii) și art. 892, alin. (1), alin. (2), art. 894 din Codul civil (în vigoare la data înaintării acțiunii) au concluzionat că acțiunea oblică înaintată de către SRL „Lexcolect Consulting”, în numele debitorului Anatoli Cuxa, este neîntemeiată, deoarece din materialele dosarului nu rezultă că lui Anatoli Cuxa i s-a eliberat certificat de moștenitor după decesul lui Valentin Cuxa. În acest sens instanțele de judecată au subliniat că intervenția SRL „Lexcolect Consulting” prin intentarea acțiunii oblice în vederea exercitării dreptului succesoral al lui Anatoli Cuxa creează o ingerință inadmisibilă în acest drept, deoarece acceptarea succesiunii poate avea loc doar prin depunerea unei declarații personale. Regula generală de dobândire a succesiunii constă în faptul că pentru a dobândi moștenitorul trebuie să o accepte. Acceptarea succesiunii este un act juridic unilateral prin care moștenitorul își exprimă propria sa voință de a primi moștenirea și respectiv de a deveni în viitor proprietarul bunului moștenit.

În opinia instanțelor de judecată un terț nu poate exercita un drept personal al moștenitorului de a accepta succesiunea.

Prin decizia IP „Agenției Servicii Publice” din 22 octombrie 2021 s-au înregistrat modificări în actele de constituire ale persoanei juridice SRL „Lexcolect Consulting” și anume redenumirea societății în SRL „Collection CEO”. (f.d. 174)

SRL „Collection CEO” la 28 decembrie 2021 a contestat cu recurs decizia din data de 14 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri privind admitere cererii de chemare în judecată și compensarea cheltuielilor de judecată suportate pe parcursul examinării cauzei. (f.d. 171-173)

În motivarea recursului Societatea cu Răspundere Limitată „Collection CEO” a menționat că instanțele de judecată au aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată și au interpretat eronat legea.

Societatea recurentă a reiterat circumstanțele de fapt indicate în cererea de chemare în judecată, susținând că Anatoli Cuxa premeditat refuză să exercite dreptul său de moștenitor legal al averii succesorală rămasă după decesul tatălui său Valentin Cuxa sau refuză să înregistreze pe numele său dreptul de proprietate asupra averii succesorală.

În opinia societății recurente concluzia instanțelor de judecată precum că opțiunea succesorală reprezintă un drept exclusiv personal al lui Anatoli Cuxa și nu o obligație, iar succesiunea nu poate fi acceptată de către creditorul succesoralului pe calea acțiunii oblice este eronată, ori aceasta contravine legislației în vigoare.

La 17 ianuarie 2022 Curtea Supremă de Justiție a expediat intimațiilor copia recursului declarat de către SRL „Collection CEO” împotriva deciziei din 14 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, explicându-le dreptul de a depune referință asupra acestuia. (f.d.178)

Potrivit avizelor de recepție anexate la materialele dosarului Denis Pocatilov, IP „Agenția Servicii Publice” și Serviciul Fiscal de Stat au recepționat copia recursului. Trimiterile poștale adresate lui Anatoli Cuxa și Liubovi Cuxa au fost restituite instanței de recurs cu mențiunea „nereclamant”.

Astfel, este de menționat că instanța de recurs, în scopul respectării drepturilor lui Anatoli Cuxa și Liubovi Cuxa la un proces echitabil, a expediat recursul la domiciliul acestora, ultimii însă nu au recepționat trimiterea poștală. În așa mod, vina pentru nerecepționarea corespondenței de către Anatoli Cuxa și Liubovi Cuxa nu poate fi pusă pe seama instanței de recurs și este considerată drept un comportament de rea-voință din partea intimaților, care cunoscând despre existența litigiului, nu au recepționat corespondența adresată acestora.

Serviciul Fiscal de Stat a beneficiat de dreptul său și la 15 februarie 2022 a depus referință, prin care a solicitat considerarea recursului inadmisibil, deoarece nu se încadrează în temeiurile de admisibilitate a recursului. (f.d.185)

Ceilalți intimați, până la examinarea recursului nu au făcut uz de dreptul lor procedural și nu au depus referință prin care să-și expună poziția procesuală pe marginea criticilor formulate în recurs.

În procedura de filtru, prevăzută de articolul 440, alin. (2) din Codul de procedură civilă, completul de judecată a constatat că obiectul prezentei cereri de recurs se referă la decizia din 14 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, care intră în categoria de acte specificate în articolul 429, alin. (1) din Codul de procedură civilă. Totodată, recursul a fost formulat de către subiectul căruia i s-a conferit dreptul dat, în baza art. 430, lit. a) din Codul de procedură civilă. În același timp, materialele cauzei au confirmat că cererea nu a fost examinată anterior.

Cu privire la termenul de declarare a recursului, completul de admisibilitate a

stabilit că decizia motivată din 14 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată părților, prin intermediul serviciului poștal la 03 noiembrie 2021. Totodată, dovada primirii actului judecătoresc contestat nu a fost anexată la dosar de către instanța de apel. Recursul a fost înregistrat în greșea Curții Supreme de Justiție la 28 decembrie 2021 în limitele prevăzute la articolul 434, alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În vederea respectării articolului 432, alin. (5) din Codul de procedură civilă, instanța de judecată nu a identificat niciun indiciu care, la prima vedere, ar putea ridica probleme privind încălcarea sau aplicarea eronată a normelor de drept procedural. Mai mult, nici societatea recurentă nu a prezentat observații în privința acestui aspect procedural.

În aceeași ordine de idei, completul de filtru a verificat esența și temeiurile recursului, inclusiv dacă argumentele societății recurente referitoare la ilegalitatea deciziei atacate întrunesc criteriile formale din articolul 432, alin. (2) și (4) din Codul de procedură civilă.

Pe baza celor analizate, prin încheierea din 23 februarie 2022 a Curții Supreme de Justiție, cererea de recurs s-a considerat admisibilă pentru examinarea în fond.

În conformitate cu articolele 441 și 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează de un complet de 5 judecători, fără înștiințarea participanților la proces, însă data și ora ședinței a fost plasată pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Astfel, Colegiul a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs și referința au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței de recurs verificarea legalității hotărârii atacate. Totodată, toate punctele de drept care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar. În esență, societatea recurentă și intimații au avut posibilitatea să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse. Cu titlu subsidiar, nici un participant nu a solicitat audierea publică a cauzei sale (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Auza Vilho Eskelinen și alții vs Finlanda*, 19 aprilie 2007, parag. 72 – 75, *Eriksson vs Suedia*, 12 aprilie 2012, parag. 66, 72, *Pönkä vs Estonia*, 8 noiembrie 2016, parag. 33 – 34, decizia nr. 95 din 19 decembrie 2016 a Curții Constituționale, parag. 26 – 27).

Conform art. 432, alin. (2), lit. a) din Codul de procedură civilă se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată.

Verificând decizia din 14 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 17 ianuarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în limitele controlului de legalitate, în raport de criticele invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că se impune admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu prevederile art. 445, alin. (1), lit. b) din Codul de procedură civilă instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Prin prisma prevederilor art. 118, alin. (3) din Codul de procedură civilă, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sunt determinate

definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

Articolul 130, alin. (1-3) din Codul de procedură civilă statuează că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei.

Cercetând starea de fapt în baza materialelor și lucrărilor dosarului, Colegiul lărgit constată că instanțele ierarhic inferioare corect au stabilit obiectul acțiunii. Astfel, SRL „Lexcolect Consulting” a înaintat acțiunea oblică în numele debitorului Anatoli Cuxa și a solicitat determinarea cotelor-părți ideale ale lui Valentin Cuxa și Liubovi Cuxa din dreptul de proprietate asupra depunerilor bănești din contul nr. xxxxx, deschis pe numele defunctului Valentin Cuxa, la BC „Banca de Economii” SA; constatarea faptului acceptării de către debitorul Anatoli Cuxa a succesiunii deschise după decesul tatălui său Valentin Cuxa, care este formată din 1/3 cotă-parte ideală din dreptul de proprietate asupra bunului imobil cu numărul cadastral xxxxx, situat în mun. Chișinău, str. Xxxxx, apartamentul nr. xxxxx și 1/2 cotă-parte ideală din dreptul de proprietate asupra depunerilor bănești din contul nr. xxxxx deschis pe numele defunctului Valentin Cuxa la BC „Banca de Economii” SA; recunoașterea dreptului de proprietate a debitorului Anatoli Cuxa în baza succesiunii legale asupra cotelor-părți din patrimoniul succesoral; înregistrarea pe numele debitorului Anatoli Cuxa a dreptului de proprietate asupra 1/3 cotă-parte ideală din apartamentul nr. xxxxx, situat în mun. Chișinău, str. xxxxx, rămas după decesul lui Valentin Cuxa și compensarea cheltuielilor de judecată.

Instanțele de judecată corect au stabilit circumstanțele de fapt care stau la baza litigiului și anume faptul că prin hotărârea definitivă și irevocabilă din data de 01 februarie 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău s-a dispus încasarea de la Anatoli Cuxa în beneficiul SRL „Lexcolect Consulting” datoriei în sumă de 43 002,71 lei și taxa de stat în mărime de 1 290,08 lei. (f.d. 9)

Prin încheierea executorului judecătoresc nr. 003-777/2016 din data de 01 aprilie 2016 s-a intentat procedura de executare privind încasarea de la Anatoli Cuxa în beneficiul SRL „Lexcolect Consulting” a datoriei în sumă de 44 292,79 lei, dar careva bunuri deținute în proprietate de către Anatoli Cuxa nu au fost depistate pentru a fi urmărite în scopul stingerii datoriei.

Tot din materialele dosarului s-a mai constatat că în conformitate cu hotărârea din 28 iulie 1994 a Comisiei pentru privatizarea fondului de locuințe Valentin Cuxa, Liubovi Cuxa și Anatoli Cuxa au participat la privatizarea apartamentului nr. xxxxx din str. xxxxx, mun. Chișinău, fapt confirmat prin răspunsul nr. 07-11/964 din data de 16 august 2018 a Direcției Generale Economie, Reforme și Relații Patrimoniale a Consiliului mun. Chișinău. (f.d.12)

Prin hotărârea din 13 mai 2014 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău s-au determinat cotele-părți ideale din proprietatea comună apartamentul nr. xxxxx din str.

xxxxx, mun. Chișinău și s-a dispus înregistrarea pe numele lui Anatoli Cuxa, Liubovi Cuxa și lui Valentin Cuxa a câte 1/3 cotă-parte ideală. (f.d. 47)

Cota-parte ideală deținută de către Anatoli Cuxa a fost urmărită de creditori.

În prezent dreptul de proprietate asupra apartamentului nr. xxxxx din str. xxxxx, mun. Chișinău este deținut în cote-părți ideale după cum urmează: 1/3 cotă-parte de către Iurie Pocatilov și Elena Pocatilov, în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 3460 din 06 iunie 2019; 1/3 cotă-parte de către Liubovi Cuxa, în baza hotărârii din data de 13 mai 2014 a Judecătorei Centru, mun. Chișinău și 1/3 cotă-parte de către Valentin Cuxa în baza contractului de vânzare-cumpărare, transmitere-predare a locuinței în proprietate privată din 10 decembrie 1994. (f.d. 63-66)

Tot din materialele dosarului se atestă că tatăl debitorului Valentin Cuxa a decedat la 04 ianuarie 2008.

În cadrul procedurii de executare silită a documentului executoriu emis pe numele debitorului Anatoli Cuxa la solicitarea executorului judecătoresc notarul prin scrisorile nr. 40 din 24 august 2018 și nr. 48 din 21 iulie 2020 a informat că la 26 noiembrie 2008 în baza cererilor depuse de Liubovi Cuxa și Anatoli Cuxa a fost deschisă procedura succesorală nr. 305197/37-2008 după decesul lui Valentin Cuxa. Moștenitori legali după decesul lui Valentin Cuxa sunt soția Liubovi Cuxa și fiul Anatoli Cuxa. În calitate de patrimoniu succesoral a fost indicat: 1/3 cotă-parte din apartamentul nr. xxxxx, situat în mun. Chișinău, str. xxxxx, depunerile bănești din contul nr. xxxxx deschis pe numele defunctului la „Banca de Economii” SA și lotul de teren situat în mun. Chișinău, or. Sîngera. Totodată se atestă că până în prezent în cadrul dosarului succesoral nu a fost eliberat certificat de moștenitor. (f.d. 13,113)

Respectiv, SRL „Lexcolect Consulting” în calitate de creditor, în scopul stingerii datoriei, a înaintat în numele debitorului Anatoli Cuxa prezenta acțiune oblică, care neîntemeiat a fost respinsă de instanțele de judecată ierarhic inferioare.

Verificând hotărârile adoptate, instanța de recurs a constatat că instanțele ierarhic inferioare, deși corect au stabilit circumstanțele raportului juridic litigios, incorect au interpretat și aplicat normele de drept material.

Astfel, problema de bază supusă controlului judecătoresc în fază de recurs constă în verificarea corectitudinii aplicării de către instanța de apel a prevederilor Codului civil în ceea ce privește temeinicia înaintării acțiunii oblice, în cazul în care debitorul Anatoli Cuxa nu și-a valorificat dreptul la succesiunea legală rămasă după decesul tatălui său Valentin Cuxa.

Pentru a elucida aspectele abordate în speță, instanța de recurs va raporta circumstanțele prezentate mai sus la normele de drept material ce reglementează raportul juridic dedus judecății.

În conformitate cu art. 892, alin. (1) din Codul civil creditorul a cărui creanță este certă, lichidă și exigibilă poate, în numele debitorului său și independent de voința acestuia, exercita drepturile și acțiunile acestuia în cazul în care debitorul, în dauna creditorului, refuză sau omite să le exercite.

Din conținutul normei de drept sus-citate rezultă că acțiunea oblică reprezintă un mijloc de protecție a drepturilor creditorului, fiind un mecanism de recuperare a creanțelor, în urma neexecutării sau executării necorespunzătoare a obligațiilor contractate.

Instanța de recurs menționează că pentru exercitarea acțiunii oblice este necesară întrunirea următoarelor condiții: creanța pe care o are creditorul trebuie să fie certă, lichidă și exigibilă, iar debitorul refuză sau omite să-și execute obligațiile. Prin urmare pe calea acțiunii oblice creditorul poate exercita, în general, toate drepturile și acțiunile ce fac parte din patrimoniul debitorului.

Din materialele dosarului rezultă cert că Anatoli Cuxa are o datorie față de SRL „Lexcolect Consulting”, fapt confirmat prin hotărârea definitivă și irevocabilă din data de 01 februarie 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău.

Prin urmare, creanța pe care o are SRL „Lexcolect Consulting” față de Anatoli Cuxa este certă, confirmată prin hotărâre judecătorească irevocabilă, este lichidă, cuantumul datoriei fiind stabilit expres în mărime de 44 292,79 lei și este exigibilă, fiind pusă în executare silită prin încheierea executorului judecătoresc nr. 003-777/2016 din data de 01 aprilie 2016 privind intentarea procedurii de executare. (f.d.11)

Instanța de recurs observă că debitorul Anatoli Cuxa nu a executat benevol hotărârea din data de 01 februarie 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, dar nici nu dispune de alte bunuri pentru a fi urmărite în scopul stingerii datoriei. În același timp debitorul Anatoli Cuxa deține dreptul asupra patrimoniului succesoral rămas după decesul tatălui său Valentin Cuxa, drept care până în prezent nu este valorificat definitiv. În acest sens debitorul Anatoli Cuxa a intrat în posesia bunului prin locuirea în apartament, în termenul prevăzut de lege a depus cerere la notar pentru acceptarea succesiunii, dar nu a ridicat certificatul de moștenitor legal și nu a înregistrat proprietatea. Aceste acțiuni ale debitorului Anatoli Cuxa sunt catalogate de instanța de recurs ca acțiuni premeditate în dauna creditorului SRL „Lexcolect Consulting”.

În urma celor relatate Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție concluzionează că acțiunea înaintată de către SRL „Lexcolect Consulting” întrunește condițiile obligatorii a unei acțiuni oblice, este certă, lichidă și exigibilă, iar Anatoli Cuxa refuză să-și execute obligațiile de achitare a datoriei. SRL „Lexcolect Consulting” prin acțiunea oblică urmărește scopul de a identifica patrimoniul debitorului Anatoli Cuxa pentru a stinge creanța față de societatea recurentă.

Instanțele de judecată au respins acțiunea oblică, motivându-și soluția pe faptul că succesiunea nu poate fi acceptată de creditorul succesoriului pe calea acțiunii oblice, deoarece lui Anatoli Cuxa nu i s-a eliberat certificat de moștenitor după decesul lui Valentin Cuxa și că creditorul nu poate exercita drepturile și acțiunile care exclusiv personale ale debitorului, concluzie care vine în contradicție cu prevederile art. 892, alin. (1) din Codul civil.

Aici, instanța de recurs subliniază că pe calea acțiunii oblice creditorul poate exercita, în general, toate drepturile și acțiunile ce fac parte din patrimoniul debitorului. Ca excepție de la această regulă, nu pot fi exercitate pe calea acțiunii oblice drepturile care în virtutea unui text de lege sau a naturii lor, sunt considerate ca fiind exclusiv personale ale debitorului. În această categorie intră: a.) drepturile personale nepatrimoniale, cum ar fi: acțiunile de stare civilă, stabilirea filiației, drepturile părintești, etc. b.) drepturile patrimoniale a căror exercitare implică o apreciere subiectivă din partea titularului lor, întemeiată pe rațiuni de ordin moral, cum ar fi de pildă, acțiunea în revocarea unei donații pentru ingratitudine, renunțarea la o

sucesiune, etc. c.) drepturile având un caracter neurmăribil: dreptul la pensie de întreținere, dreptul de uz, dreptul de abitație.

Prin urmare, dreptul la succesiune nu se încadrează în prevederile alin. (2) al art. 898 din Codul civil.

Instanța de recurs reține că acțiunea oblică depusă de către SRL „Lexcolect Consulting”, în interesele lui Anatoli Cuxa, este parțial întemeiată din considerentele ce preced.

Colegiul lărgit reiterează că în speță acțiunea oblică urmărește scopul evitării micșorării patrimoniului debitorului, căci prin efectul acțiunii oblice patrimoniul succesoral, care de drept aparține debitorului, dar este amenințat cu pierderea din motivul pasivității acestuia, va fi readus în patrimoniul debitorului.

Dreptul debitorului la patrimoniul succesoral rezultă din următoarele prevederi legale în vigoare la momentul decesului lui Valentin Cuxa.

Potrivit alin. (1) al art. 1433, alin. (1) al art. 1500 din Codul civil, Anatoli Cuxa împreună cu mama sa Liubovi Cuxa sunt moștenitori legali de clasa I al defunctului Valentin Cuxa, decedat la data 04 ianuarie 2008.

Patrimoniul succesoral al defunctului Valentin Cuxa conform informației prezentate de către notar se constituie din 1/3 cotă-parte ideală din dreptul de proprietate asupra bunului imobil cu numărul cadastral xxxxx, situat în mun. Chișinău, str. Xxxxx, apartamentul nr. xxxxx, depunerile bănești din contul nr. xxxxx deschis la BC „Banca de Economii” SA și lotul de teren situat în mun. Chișinău, or. Sîngera.

În conformitate cu prevederile art. 1516, alin. (3) din Codul civil succesiunea se consideră acceptată când moștenitorul depune la notarul de la locul deschiderii succesiunii o declarație de acceptare a succesiunii sau intră în posesiunea patrimoniului succesoral.

Din conținutul normei de drept sus-citate rezultă că acceptarea succesiunii poate fi efectuată prin depunerea declarației de acceptare a succesiunii la notar sau prin intrarea în posesia patrimoniului succesoral, care este însoțită de acțiunile legate de administrarea și utilizarea acesteia.

În speță, s-a constatat că Anatoli Cuxa își are domiciliu în apartamentul nr. xxxxx din str. Xxxxx, mun. Chișinău, din care 1/3 cotă-parte constituie patrimoniul succesoral și prin locuire a intrat în posesia acestuia. Mai mult, prin informația notarului se confirmă că debitorul Anatoli Cuxa la 26 noiembrie 2008 în termenul prevăzut de lege a depus cerere privind acceptarea succesiunii rămase după decesul lui Valentin Cuxa, dar nu a finalizat procedura de legalizare a dreptului asupra patrimoniului succesoral.

Creditorul SRL „Collection CEO” consideră că debitorul omite să finalizeze procedura de legalizare a acestui drept intenționat, în detrimentul creditorului și a solicitat instanței de judecată să dispună prin hotărâre legalizarea acestui drept.

Potrivit art. 1500, alin. (1) din Codul civil cotele moștenitorilor de clasa I sunt egale.

Astfel, cota-parte care revine debitorului Anatoli Cuxa, din apartenentul nr. xxxxx din str. Xxxxx, mun. Chișinău, este de 1/6 și nu 1/3 cum pretinde SRL „Lexcolect Consulting”.

Totodată instanța de recurs menționează că în patrimoniul succesoral al defunctului sunt incluse și depunerile bănești din contul nr. xxxxx, deschis la BC „Banca de Economii” SA.

SRL „Lexcolect Consulting” pretinde că debitorului Anatoli Cuxa i-ar reveni 1/2 cotă-parte din bani, ceea ce este incorect.

Instanța de recurs constată că la momentul decesului Valentin Cuxa se afla în căsătorie cu Liubovi Cuxa și depunerile bănești din contul nr. xxxxx, deschis la BC „Banca de Economii” SA constituie proprietate în devălmășie a soților.

În conformitate cu prevederile art. 26, alin. (1) din Codul familiei cotele-părți în proprietatea în devălmășie a soților sunt considerate egale.

Conform art. 371, alin. (1) din Codul civil bunurile dobândite de soți în timpul căsătoriei sunt proprietatea lor comună în devălmășie dacă, în conformitate cu legea sau contractul încheiat între ei, nu este stabilit un alt regim juridic pentru aceste bunuri.

Instanța de recurs menționează că banii sunt bunuri corporale și constituie obiect al dreptului de proprietate comună în devălmășie din momentul obținerii lor, fiindcă din acel moment ei se transformă într-un bun corporal susceptibil de a fi apropiat sub forma dreptului de proprietate.

În conformitate cu prevederile art. 346, alin. (1) din Codul civil fiecare coproprietar este proprietarul exclusiv al unei cote-părți ideale din bunul comun

Prin urmare, depunerile bănești din contul nr. xxxxx, deschis pe numele Valentin Cuxa, la BC „Banca de Economii” SA sunt supuse regimului proprietății în devălmășie a soților și în acest sens pretenția SRL „Lexcolect Consulting” privind determinarea cotelor-părți ideale ale lui Valentin Cuxa și Liubovi Cuxa a câte 1/2 din dreptul de proprietate asupra depunerilor bănești din contul nr. xxxxx, deschis la BC „Banca de Economii” SA este întemeiată.

Drept urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că patrimoniul succesoral al defunctului este compus și din 1/2 cotă-parte din depunerile bănești din contul nr. xxxxx, deschis pe numele lui Valentin Cuxa, la BC „Banca de Economii” SA

Astfel, cota-parte care revine debitorului Anatoli Cuxa din depunerilor bănești din contul nr. xxxxx, deschis pe numele Valentin Cuxa, la BC „Banca de Economii” SA, este de 1/4.

În final instanța de recurs recunoaște dreptul de proprietate a lui Anatoli Cuxa în baza succesiunii legale asupra 1/6 cotă-parte ideală din bunul imobil cu numărul cadastral xxxxx, situat în mun. Chișinău, str. Xxxxx, apartamentul nr. xxxxx și asupra 1/4 cotă-parte ideală din depunerile bănești din contul de depozit nr. xxxxx deschis pe numele defunctului Valentin Cuxa la BC „Banca de Economii” SA.

Subsecvent Colegiul lărgit menționează că în sensul art. 28, alin. (1), lit. d) din Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543-XIII din 25 februarie 1998 hotărârea judecătorească servește temei de înregistrare a dreptului de proprietate asupra 1/6 cotă-parte ideală din bunul imobil cu numărul cadastral xxxxx, situat în mun. Chișinău, str. Xxxxx, apartamentul nr. xxxxx.

Cu referire la pretenția SRL „Collection CEO” privind compensarea tuturor cheltuielilor de judecată, Colegiul lărgit reține prevederile art. 94, alin. (1) și (4) din Codul de procedură civilă, potrivit căruia instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă, fără a trimite cauza spre rejudecare, modifică hotărârea atacată sau pronunță o nouă hotărâre, instanța ierarhic superioară poate schimba corespunzător repartizarea cheltuielilor de judecată.

Din materialele dosarului rezultă că societatea recurentă a achitat cu titlu de taxă de stat în instanța de fond suma de 3 210 lei, în baza ordinului de plată nr. 741 din 23 aprilie 2019, în instanța de apel suma de 362,50 lei suma de 2 408,0 lei, în baza ordinelor de plată nr. 1111 și respectiv nr. 1112 din 07 august 2020, în instanța de recurs suma de 1 848,0 lei, în baza ordinului de plată nr. 1579 din 24 decembrie 2021. (f.d. 2,114-115, 170)

Astfel, societatea recurentă pentru judecarea cauzei a achitat taxa de stat în mărime totală de 7 828,5 lei. Totodată, este de menționat că instanța de recurs admite în parte pretențiile solicitate în cererea de chemare în judecată a SRL „Collection CEO” și respectiv și cheltuielile de judecată vor fi încasate parțial.

În baza celor constatate și în temeiul art. art. 94, alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs dispune încasarea cheltuielilor de judecată proporțional pretențiilor admise în mărime de 3 914 lei.

Cu referire la cheltuielile de judecată suportate pentru asistență juridică, instanța de recurs constată că în instanța de fond și în instanța de apel societatea reclamantă a fost reprezentată de avocatul Dumitru Barbăscumpă. Prin ordinul de încasare nr. 739 din data de 23 aprilie 2019 reclamanta a achitat avocatului suma de 5 000 lei cu titlu de servicii juridice. (f.d. 70)

În conformitate cu art. 96, alin. (1) din Codul de procedură civilă instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.

Ținând cont de faptul că cererea de chemare în judecată este parțial întemeiată Colegiul lărgit va dispune compensarea parțială a cheltuielilor pentru asistență juridică suportată în sumă de 4 000 lei, care este reală, necesară și rezonabilă în raport pretențiile admise din acțiune și calitatea serviciilor juridice acordate.

În concluzie, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, a casa integral decizia instanței de apel și hotărârea instanței de fond și de a emite o decizie nouă, prin care să admită parțial cererea de chemare în judecată depusă de către SRL „Collection CEO”.

Conform art. 445, alin. (1) lit. b) și alin. (3) din Codul de procedură civilă Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul depus de către Societatea cu Răspundere Limitată „Collection CEO”.

Se casează integral decizia din data de 14 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din data de 17 ianuarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și se emite o decizie nouă, prin care se admite parțial cererea de chemare în judecată.

Se constată faptul acceptării de către debitorul Anatoli Cuxa a succesiunii deschise după decesul tatălui său Valentin Cuxa la 04 ianuarie 2008.

Se recunoaște dreptul de proprietate a lui Anatoli Cuxa în baza succesiunii legale asupra 1/6 cotă-parte ideală din bunul imobil cu numărul cadastral xxxxx, situat în

mun. Chişinău, str. Xxxxx, apartamentul nr. xxxxx.

Se încuviinţează IP „Agenția Servicii Publice” să înregistreze dreptul de proprietate a lui Anatoli Cuxa asupra 1/6 cotă-parte ideală din bunul imobil cu numărul cadastral xxxxx, situat în mun. Chişinău, str. Xxxxx, apartamentul nr. xxxxx.

Se determină cotele-părți ideale din averea în devălmăşie ale defunctului Valentin Cuxa și a soției Liubovi Cuxa câte 1/2 din depunerile bănești din contul nr. xxxxx, deschis pe numele lui Valentin Cuxa, la BC „Banca de Economii” SA.

Se recunoaște dreptul de proprietate a lui Anatoli Cuxa în baza succesiunii legale asupra 1/4 cotă-parte ideală din depunerile bănești de pe contul nr. xxxxx deschis la BC „Banca de Economii” SA pe numele lui Valentin Cuxa.

Se încasează în mod solidar de la Anatoli Cuxa și Liubovi Cuxa în beneficiul Societății cu Răspundere Limitată „Collection CEO” suma de 7 914,00 (șapte mii nouă sute paisprezece) lei cu titlu de cheltuieli de judecată suportate în cadrul examinării cauzei.

În rest pretențiile se resping ca neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Victor Burduh

Maria Ghervas